

mer na slovenskih ljudskih šolah. — Celovski vladni časnik je imel te dni neko oznanilo tudi v slovenskem jeziku, vsled tega je nastal strašen vrišč med nestrpljivimi nemškimi kričači. Moj Bog, menda pa vendar-le ne bode za voljo tega zemlja požrla kje Korošcev? — Nesrečni spomenik grofa Auersperga v Ljubljani bode ponočnjakom v oči ter so ga sedaj že iz nova ogrdili. To ni lepo pa tudi pametno ni, kajti nemški kričači so tega le veseli ter upijó, kakó da je surovo slov. ljudstvo. Sedaj stoji straža pri njem. — Na Kranjskem je v celem 51 požarnobrambenih društev a škoda, da se je vanje nemščina vtihotapila. Po Primorju se ustanavlja „zadruga za zavarovanje živine“. Misel je dobra, toda kmet si s tem nalaga novih stroškov, to odvraca marsikoga, da se ne zapiše vanjo. — Za spomenik pok. prof. Erjavcu je že nabranih 2462 gld. 44 kr. Namerava se za denar neka ustanova na njegovo ime. Ta pa se določi, kedar se postavi spomenik. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je bilo pri mil. nadškofu dr. Zornu v Gorici in pri mil. škofu dr. Glavini v Trstu. Pri obeh je čulo vodstvo prijazno, izpodbudljivo besedo. — Mestni zastop v Trstu se brani zadruga pekov, kakor jo zapoveduje postava, brž zato, ker peki ne čutijo z irredento. — V Bosni in Hercegovini napreduje kat. cerkev vidno, odkar ste pod dve glavim orlom. — Hrvaški sabor je slovesno sklenil dne 24. maja saborsko dobo. Volitve za novo dobo se pričó že v mesecu juniju. Ban obiskuje sedaj Slavonijo ter ga vzprejema kakor se hvali, ljudstvo povsodi prav veselo. Če je le resnica! — Po Ogerskem so velike povodnji. Več rek je stepilo čez bregove ter je vsled tega veliko škode. Nekateri kraji stojé vsi pod vodo. — Neka ultramadžarska stranka terjá, da se naj naši vojaki učé madjarščine, madjarskim pa se ni treba učiti drugih jezikov. To premore le ohola domišljija prenapetih Madjarov.

Vunanje države. Gledé bolgarskih zmešnav tirja sedaj Turčija, naj velesile dajo „so-branju“ troje kandidatov za knežji stol, da si izbere izmed njih kneza. Čas bi za to že pač bil, toda ni še upanja, da se uresniči Turčiji ta želja. — Srbska kraljica biva v Odesi na Ruskem, to se tolmači sedaj tako, da jo zavije srbska politika odslej bolj na rusko stran. Ministerstvo se bojda pomnoži za eno osebo, ker stopi vodja napreduje stranke, Miha Rabić, za gospodarstvo v ministerstvo. — Ruska carska rodbina se je vrnila v Gačino. Čete koza kov pomnožuje Rusija ter jih tišči na Poljsko. Čemu ji bodo ondi? — V Nemčiji še je vedno nek strah, češ, da se Francija pripravlja za vojsko zoper njo. Vsled tega se pripravljá tudi ona na vojsko. Ropar sluti vedno nevarščino za svoj rop, čudno, če bi bilo v Nemčiji drugače. Alzacija in Lorena še nič kaj ne marate

za nemško „pikljo“. — V Belgiji stopa se ostro zoper uporne delalce; na večih krajih posebno v Hennegau so ti hoteli vse tovarne z dinamitom vkončati a vlada jim je prišla na sled. — Angleska zbornica še razpravlja o kazenski postavi zoper Irce. Huda je dovolj za irsko ljudstvo, vendar če kaj izda pri tako žalostnih razmerah, kakor so ondi, je več, kakor prazno vprašanje. — Na Francoskem še ni sestava ministerstva gotova; vojni minister, general Boulanger, dela jim preglavico, ker ga hoče bojda ljudstvo tudi v novem ministerstvu, a možem, katerim je predsednik republike, stari Grevy, velel sestaviti ministerstvo, ni general nič kaj po volji. — V Švici je vzela država prodajanje žganih pijač v svoje roke. Tudi tam bi radi skrčili njih zavživanje. — Italija nima sreče s svojo afrikansko ekspedicijo. Denarja in vojakov žre jim čedalje več, a koristi še nimajo nič kaj od nje in Bog ve, če jim je sploh kaj prinese. — Na otoku Kreta se vré naprej med Turki in kristijani; pravi se, da tičé v tém roke angleških kramarjev. — V Mejiki so bili strašni potresi, več mest je uničenih. — Iz Egipta pojde v letu 1890 zadnji angleški vojak, če — pojde, Angleški vladi bode s tem težko resnica.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Vid pri Ptuj.

(Odlomek iz krajne zgodovine. Spisal M. Slekovec.)
(Dalje.)

Ker pri sv. Vidu zaradi tega ni mogel živeti, odšel je l. 1603., ko se je na Ogerskem bila vstaja vnela s 5 konji tje ter je poldrugo leto služil kot vojaški duhovnik v krščanski armadi. Potem se je vrnil v svojo domovino na Koroško, kjer je l. 1608. postal kanonik v Velikovecu. Župnijo sv. Vida pustil je med tem oskrbovati po Mihaelu Nürnberggerju, ki pa ni bil duhoven, ampak laik. L. 1610. jo je pa izročil luteranskemu baronu Wolfu Weikhartu Herbersteinskemu in njegovim dedičem, ki mu je obljubil 450 gld. takoj izplačati in povrh še vse dolge, ki jih je župnija takrat imela poravnati. In že dne 21. aprila 1610 je Herberstein prišel z huzarji in pandurji k sv. Vidu. S silo se je polastil ondi farovža, namestil duhovnika in hrvaške in krivoverne oskrbnike, prebivalce pa primoral, da so mu zvestobo prisegli. Nekateri Vidovčani so iz strahu in groze odbežali in se poskrili. Kakor k sv. Vidu, postavil je tudi k podružnici D. Marije v Podlehniku nekega Hrvata za dušnega pastirja. Dne 23. aprila t. l. — tedaj čez dva dni — prišel je tudi Ernst Latomus k sv. Vidu, da bi z Herbersteinom pismeno pogodbo napravila.

Pa ljudstvo z novo uredbo nikakor ni bilo zadovoljno. Obrnilo se je torej do omenjenega

Pileatorja, župnika v Hočah in v Mariboru in ga je, razloživši mu vse razmere prosilo, naj on, ki jih je bil že enkrat od krivovernih tlačiteljev rešil, se tudi zdaj jih usmili ter jim pomaga.

Pileator je vso stvar v obširnem pismu dne 10. maja 1610 nadvojvodi Maksimilijanu naznanil in ga prosil, naj z ozirom na to, ker je dolžne davke odrajal, župnijo sv. Vida njemu izroči. Vsled tega vršile so se stroge preiskave, katerih nasledek je bil, da so župnijo Herbersteinu vzeli in jo dne 13. julija 1610 pod posebnimi pogoji izročili na 12 let župniku v Mariboru, Juriju Pileatorju. Ta se je zavezal, da bo pri sv. Vidu dal popraviti, kar je zanemarjenega in kakor najhitrej zaostale davke poravnal; tudi bo skrbel, da se bo božja služba redno opravljala in bo župnik v Hočah dobival penzijo od 25 gld., 4 štrtinjakov vina in 12 kapunov na leto in ko bo 12 let preteklo, bo župnijo v vsem vredjeno izročil zopet župniku v Hočah. Te pogoje je odobril cesar Ferdinand dne 28. septembra 1610.

Pa Pileator, ki je bil zelo zadolžen — ni mogel dolgov plačati in vedno bolj je izprevidel, da mu bo vse spodletelo in da vtegne slednjič še celo župnija v Hočah ob svojo penzijo priti. Da reši, kolikor bi se dalo, pride mu na misel, župnijo sv. Vida minoritom v Gradu prepustiti. Začne se toraj z njimi pogajati in res že l. 1617 je bila stvar dognana in pogodba sklenjena. Minoriti so se zavezali dolžne davke plačati in penzijo v Hoče odrajtovati, „si et quantum de jure visum fuerit Serenissimo Regi Ferdinando tamquam domino et patrono saeculari dictae parochiae (Hoče) vel praelibato illustrissimo nuntio apostolico vi urbarii consuetum esse videatur.“ (Konec prih.)

Smešnica 21. Mlada žena Jurija Čmrla je umrla, mož je seveda po njej žaloval. Tako se spodobi ali na zadnje je bilo vendar-le konec tega žalovanja. Sedaj pa hoče nesreča, da še možu pogine krava. Te nesreče pa sedaj ni mogel prenesti, žalost ga je kar vila. „Kaj“, toži sosedu svojo nevoljo, „kaj bi človek ne žaloval! Ko mi je bila tovnj umrla žena, ponudilo se mi jih je koj troje mesto nje, sedaj pa, ko mi je krava poginila, nihče mi ne ponudi še ene!“

Razne stvari.

(Mili dar.) Njih ekscelencija mil. knez in škof so dali za pogorelce v Novi cerkvi 90 gld.

(Savinjski sokol.) To društvo ima v nedeljo dne 29. maja, svoj izredni občni zbor v Mozirju. O pol 11ih bode skupno pri sveti meši, ob 12ih je obed v čitalnici in ob treh popoldne je potlej zborovanje. Zvečer ob 8ih

je bakljada in za njo je splošnja veselica. „Sav. sokol“ ustanavlja požarno brambo ter jo, kedar jo ustanovi, podredi sebi. Misel je dobra in zasluži vso podporo.

(Vabilo.) Celjsko učiteljsko društvo ima v torek dne 31. maja t. l. ob 11. uri dopoldne v Celjski okoliški šoli svoj redni mesečni zbor, h kateremu najljudnejše vabi odbor.

(Šolsko društvo.) Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico napravi na binškoštni pondeljek, t. j. 30. maja t. l. shod v Bačah (Faak) v Ojceljevi gostilni (p. d. pri Cvanci-gerju) ob treh pop. dne z nastopnim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Volitev šestih zastopnikov za veliko skupščino. 3. Poučen govor. 4. Deklamacija: a) Boštjan goljfan, Slomšek; b) Violica, Slomšek. 5. Šaljiv govor. 6. Deklamacija: a) Župan, Vilhar; b) Senica, Slomšek. 7. Slučajni nasveti in predlogi. — Med posamičnimi točkami pojejo domači pevci in kvartet iz Ljubljane. — Vstop je le udom družbe sv. Cirila in Metoda dovoljen in sicer brez vstopnine. Pobirali pa se bodo pri vstopu dobrovoljni doneski v prid družbe, kjer se bodo sprejemali tudi novi udje. Da se tega shoda vsi častiti društveniki in prijatelji naši v velikem številu udeležé, vabi najljudnejše načelnštvo.

(Imenovanje.) G. Fr. Romih, doslej učitelj na ljudski šoli na Ptuj, pride za učitelja na meščansko šolo v Krško. Mi čestitamo marljivemu gospodu za to povišanje.

(Majev izlet.) Moško pevsko društvo poda se na binškošno nedeljo v jutro iz Maribora v Celje ter ostane ondi do pondeljka zvečer. Da se bode pri tem izletu nemški pelo, pilo in jedlo, to je gotovo, ali bodo pa tudi šli ta dva praznika kaj v cerkev, tega ne pové nobena „pratika“, da-si jim ne manjka za to tudi v Celju — nemške cerkve.

(Slava Slovencem.) Pri volitvi v cerkveni konkurenčni odbor v Ormožu zmagali so dne 22. majnika narodnjaki. Izvoljeni so bili gg. dr. Omulec, načelnik Jakob Sinko, namestniki obč. predstojniki: Martin Žibret, Martin Kociper in Martin Ivanuša, odborniki.

(Vinoreja.) V Cmureku se je osnovalo te dni vinorejsko društvo. Društvu je namen varovati zdravo, natorno vino ter se zoperstaviti ponarejanju vina. Dobra ali težka je ta naloga.

(Živinoreja.) V soboto dne 28. maja bode ob 9ih dopoldne razstava domačih bikov v Celju in razdeli se pri njej več daril za izvrstniše živali.

(Požar.) V pondeljek, dne 9. maja, nastal je v jutro okoli 7ih pri J. Ledineku, posestniku v Pivoli, požar. Zgorelo mu je gospodarsko poslopje, pa tudi 10 svinj se je speklo v ognju. Škode je pri 1000 goldinarjev.